

عملیات دولت پنهان

لابی ۲۰۰۰ سازمان یهودی مستقر در آمریکا، امروز انتقال سفارت این کشور به قدس را کلید زد «فرهیختگان» به این بهانه نقش لابی صهیونیستی در آمریکا را بررسی کرده است

سیداحمد موسوی
روزنامه‌نگار

نفوذ اسرائیل بر دولت ایالات متحده، اساسا به علت آن چیزی که گروه فشار اسرائیلی نامیده می‌شود، به صورت افسانه‌های نفوذی درآمده است. به رغم برخی بیانه‌ها که متواضعانه از عدم قدرت و کارایی این گروه سخن می‌گویند تمام سیاستمداران، روزنامه‌نگاران و کسانی که تجربه مستقیمی با لابی اسرائیل دارند شاهد نفوذ شدید هواداران اسرائیل در کنگره و در تنظیم سیاست خارجی ایالات متحده هستند. این نفوذ تا حدی در آمریکا ریشه دوانیده است که یچارد نیکسون رئیس‌جمهور پیشین آمریکا در این خصوص می‌گوید: «مشکل آمریکا با اسرائیلی‌ها در حل بحران خاورمیانه (در داخل اسرائیل) کمتر از مشکل آمریکا با یهودیان (در داخل آمریکا) بود.»

تعدد سازمان‌ها و گروه‌های فعال یهودی

برخی معتقدند که آمار کلی تعداد سازمان‌ها و گروه‌های یهودی فعال در آمریکا بیش از ۲۰۰۰ سازمان است. روزنامه «ژون افریک» در این باره نوشته است که ۲۸۱ سازمان یهودی و ۲۵۰ اتحادیه منطقه‌ای در این کشور وجود دارد. این در حالی است که روزنامه صهیونیستی «جرزالم پست» در گزارشی از وجود ۹۰۰ جمعیت یهودی در ایالات متحده آمریکا خبر داده است. در سال ۱۹۷۰ به‌منظور هماهنگی میان این جمعیت‌ها و سازمان‌ها (حدود ۱۶ سازمان) تأسیس شد و در سال ۱۹۷۵ اتحادیه جهانی یهودیان اصلاح طلب به اتحادیه پیوست و دیگر گروه‌های غیر صهیونیستی نیز فعالیت‌های خود را با اتحادیه مزبور هماهنگ کردند.

استراتژی لابی صهیونیستی در کسب منافع

لابی صهیونیستی در راستای کسب منافع و حصول اهداف خود دو نوع استراتژی بسیار گسترده را در نظر دارد. اول تأثیرگذاری خودش در واشنگتن همراه با فشار بر کنگره و قوه مجریه استفاده می‌کند تا بر هر رأی و نقطه‌نظری در مورد طرح یا تصمیم گیران تأثیرگذار باشد. دوم اینکه، لابی صهیونیست تمام تلاش خود را برای تضمین مثبت نشان دادن همیشگی اظهارات علنی اسرائیل به کار گرفته و آن از طریق تکرار خرافات در مورد تأسیس اسرائیل و ترویج دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات خود در مناقشات و گفت‌وگوهای سیاسی است.

لابی صهیونیستی جهت دهنده اصلی سیاست خارجی آمریکا

مساله لابی صهیونیستی در آمریکا از حساسیت فوق‌العاده‌ای در آمریکا برخوردار است و به‌ندرت اشخاص یا رسانه‌های این کشور در این رابطه بحثی را مطرح کرده‌اند. البته باید به این نکته مهم اشاره کنیم که به گروه‌های فشار صهیونیستی در آمریکا نمی‌توان اصطلاح «لابی یهودیان» را اطلاق کرد چرا که این گروه‌ها طرز فکر تمام یهودیان آمریکایی را نمایندگی نمی‌کنند و افراد فعال در آنها اغلب غیر یهودی هستند. به عقیده کارشناسان علوم سیاسی، هدف اصلی «لابی اسرائیل» این است که مقامات آمریکایی را نسبت به این امر که بین منافع آمریکا و اسرائیل پیوندی مشترک و ناگسستنی وجود دارد، متقاعد کند. برای بررسی منابع و دلایل نفوذ لابی اسرائیل در آمریکا، باید به قدرت اقتصادی این گروه‌ها اشاره کرد. در سطح ایالتی، فدرال و نیز قوه مجریه (فرمانداری تا ریاست جمهوری)، اغلب نامزدهای نمایندگی مجلس از کمک‌های مالی لابی صهیونیستی بهره‌مند می‌شوند. در رابطه با جایگاه و موقعیت منحصر به فرد لابی اسرائیل در آمریکا باید عوامل دیگری نظیر عوامل فرهنگی را نیز مورد بررسی قرار داد چرا که عوامل گوناگون فرهنگی همچون میراث مشترک مذهبی مسیحی-یهودی و نیز احساس غالب همذات‌پنداری با اسرائیل در میان آمریکایی‌ها، برای لابی اسرائیل در قیاس با سایر رقبا- برتر و انحصاری یک موقعیت ایجاد کرده است.

مهم‌ترین پایگاه اسرائیل در آمریکا

بی تردید، حوزه قانون گذاری و اجرایی آمریکا مهم‌ترین پایگاه لابی اسرائیل است. این لابی نفوذ بسیار گسترده‌ای در کنگره آمریکا دارد؛ تا اندازه‌ای که می‌توان به جرات گفت که اسرائیل از هر گونه انتقادی در کنگره مصونیت دارد. بسیاری از اعضای کنگره و نمایندگان مجلس، در جریان مبارزه‌های انتخاباتی، از حمایت‌های مالی و تبلیغاتی لابی صهیونیستی برخوردار می‌شوند و به سختی می‌توان تصور کرد اعضای کنگره بتوانند موضع انتقادی و مستقلی نسبت به اسرائیل اتخاذ کنند و در انتخابات آینده، برای ورود به کنگره بخت دوباره‌ای داشته باشند. لابی صهیونیستی از راه ارسال ایمیل‌های گسترده و کنترل مطبوعات و رسانه‌ها می‌تواند به راحتی شانس افراد را برای کسب کرسی نمایندگی مجلس افزایش یا کاهش دهد. همچنین این لابی در قوه مجریه نیز اعمال نفوذ می‌کند. هدف لابی جلویی کردن از انتصاب افرادی در مقام وزیر امور خارجه است که نسبت به اسرائیل نظرهای انتقادی داشته باشند. همچنین تقریباً تمام نامزدهای ریاست جمهوری آمریکا باید برای افزایش بخت خود برای پیروزی در انتخابات، پیشاپیش تعهد و پایبندی خود را به گسترش همه‌جانبه روابط با دولت اسرائیل اعلام کنند.

اصطلاح لابی اسرائیل به چه مفهومی است؟

نفوذ و سلطه پنهانی صهیونیسم بر آمریکا فقط از طریق رسانه‌های جمعی صورت نمی‌گیرد بلکه در کنار آن عامل و شاخص موثر دیگری وجود دارد. شاخصی که از آن به‌عنوان «لابی صهیونیستی» (لابی اسرائیلی) یا گروه‌های فشار یهودی (صهیونیستی) نام برده می‌شود. «لابی» گروه دارای منافع ویژه هستند که برای رسیدن به منافع خود به دنبال ایجاد سیاست‌های مورد نظر خودشان در ساختار سیاسی یک کشور هستند. در زمینه تأثیرگذاری سیاسی، فعالیت لابی ممکن است به چند شیوه باشد؛ از جمله تحمیل دیدگاه‌های خاص بر رهبران کنگره، تهیه پژوهش‌ها و مطالعات و نیز سخنرانی‌های اعضای کنگره و شخصیت‌های سیاسی و همچنین تهیه لوائح قانونی برای ارائه به کنگره و تصویب آن. «لابی اسرائیلی» یا «لابی صهیونیستی» در واقع از مجموعه گسترده‌ای از سازمان‌های یهودی تشکیل شده است که کار ویژه آنها در راستای منافع اسرائیل و تأمین حمایت از آمریکا تعریف شده است. در جامعه آمریکا گروه‌های فشار یهودی، پدیده ویژه‌ای هستند که اعضای آن دربار منافع مشترک خاص یا اهداف مشترک به توافق می‌رسند. این گروه‌ها به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند؛ گروه «منافع اقتصادی» یا «شهروندان» (Citizens group) و گروه قضا یا (cause groups).

لابی صهیونیستی در آمریکا

شبکه‌ای پیچیده از تاکتیک‌های گسترده و نفوذ بالا، لابی صهیونیستی در آمریکا را تشکیل می‌دهند. صهیونیست‌ها از این طریق مانع از هر اقدام سیاست خارجی آمریکا در تعارض با منافع تل آویو می‌شوند. تا قبل از سال ۱۹۴۸ تمایل صهیونیست‌ها به انگلیس بود، اما از این تاریخ به بعد با توجه به نفوذ و قدرت آمریکا در عرصه روابط بین الملل، توجه آنها به این کشور جلب شد. برای تحقق هدف ذکر شده، صهیونیسم روش و تاکتیک‌های مختلفی در پیش گرفت. مهم‌ترین و اساسی‌ترین این تاکتیک‌ها، شیوه مرحله به مرحله است؛ این تاکتیک مهم‌ترین مشخصه صهیونیسم است و می‌توان آن را در قالب نظریه طرح صهیونیسم که در واقع به معنای تعامل میان چهار اصل است توضیح داد. لابی صهیونیستی در راستای رسیدن به منافعش چند نکته را سرلوحه خود قرار داده است؛ نخست واقع‌گرای، به این معنا که سقف خواسته‌های خود را براساس توان و پتانسیل موجود می‌سنجد. دوم، انعطاف‌پذیری که بر استفاده از ابزارها و چارچوب‌های مختلف استوار است. سوم، اصل عدم عقب نشینی که به معنای مطالبه کف خواسته‌های صهیونیسم در همه شرایط زمانی است و در نهایت، صعود به مرحله بعد، که به معنای تعیین خواسته‌های جدید بعد از برآورده شدن نیازهای قبلی است. با توجه به این اصول می‌توان روابط صهیونیسم با کشورهای جهان را ارزیابی کرد.

فشار به دولت‌های آمریکا

لابی اسرائیلی از طریق ایجاد سازمان‌های متعدد در آمریکا، از ثروت و سرمایه خود برای جلب حمایت اعضای کنگره از اسرائیل، استفاده می‌کند و همیشه توانسته است دولت‌های آمریکا را تحت فشار قرار دهد تا به کمک‌های خود به اسرائیل که ارزش آن از سال ۱۹۵۱ تا ۲۰۱۳ بالغ بر ۱۳۶ میلیارد دلار می‌شود، ادامه دهند؛ کمک‌هایی که ۶۱ درصد آن در قالب کمک نظامی بوده است. هسته مرکزی لابی را یهودیان آمریکا تشکیل داده‌اند که در زندگی روزمره شان تلاش چشمگیری از خود نشان می‌دهند تا سیاست خارجی آمریکا را به سمتی سوق دهند تا منافع اسرائیل را محقق کنند. فعالیت‌های آنها صرفا محدود به دادن رأی به نامزدهای طرفدار اسرائیل نیست و شامل نامه‌نگاری، کمک‌های مالی و حمایت از سازمان‌های طرفدار اسرائیل نیز می‌شود. هسته اصلی لابی اسرائیل را سازمان‌هایی چون کمیته روابط عمومی آمریکایی اسرائیل (آیپک)، کمیته یهودیان آمریکا، انجمن روسای سازمان‌های یهودی آمریکا و نیز گروه‌های مسیحی صهیونیست تشکیل می‌دهند. کنترل این سازمان‌ها در دست نیروهای تندروی است که هم‌سو با اهداف توسعه‌طلبانه حزب لیگود اسرائیل برخلاف مفاد قرارداد صلح اسلو حرکت می‌کنند.

منابع قدرت لابی

سوالی که مطرح می‌شود این است که لابی صهیونیسم، قدرت خود را از کجا به وجود آورد؟ برای پاسخ به این سوال باید گفت که شرکت فعالانه یهودیان در انتخابات، پرداخت و جمع‌آوری اعانات، داشتن ارتباط با نخبگان جامعه و نفوذ بر جریان‌های سیاسی، نمونه‌هایی از منابع قدرت لابی هستند؛ یعنی یهودیان هم رای می‌دهند و هم به کاندیدای خود کمک مالی می‌کنند تا به پست مورد دل خواه برسند. یکی دیگر از منابع قدرت آن، کمک آمریکاست. مجله الحیات از قول کوهن، وزیر دفاع وقت آمریکا می‌نویسد: «پایبندی ما به امنیت اسرائیل، کاملاً جدی است و از این کار دست بر نمی‌داریم؛ چون حمایت از اسرائیل، اصولاً بخشی از استراتژی آمریکاست.» براساس یک نظرسنجی در سال ۱۹۸۳ م، ۹۱ درصد از مردم یهود معتقد بودند که حمایت از اسرائیل در جهت منافع آمریکاست. این تلقی نشان می‌دهد که از نظر یهودیان آمریکا، منافع آمریکا و اسرائیل، پیوند بسیار محکمی با هم دارند و در عمل، این مساله به اثبات رسیده است. عامل قدرت دیگر، دسترسی آسان به منابع قدرت ایالات متحده، وجود افراد و سازمان‌های کارآمد موثر است.

مهم‌ترین گروه‌های لابی یهودی

کمیته روابط عمومی آمریکا اسرائیل (AIPAC)

آیپک پرنفوذترین گروه لابی اسرائیل در ساختار سیاسی آمریکا است که در دهه ۱۹۵۰ شروع به فعالیت کرده و از همان آغاز تأسیس اصلی‌ترین هدف خود را مبارزه برای تصویب قوانینی در جهت حمایت از اسرائیل اعلام کرده است؛ در واقع سازمان آیپک مادر تمامی سازمان‌های یهودی آمریکا و بزرگ‌ترین آنهاست. آیپک سالانه نزدیک به دو تا سه میلیون دلار صرف لابی کردن در کنگره آمریکا می‌کند و اغلب خود نیز قوانینی برای نمایندگان کنگره آمریکا می‌نویسد که معمولاً بخش زیادی از نمایندگان هر دو حزب کنگره آنها را تصویب می‌کنند. این سازمان صهیونیستی همچنین با اشکال مختلف لابی‌گری بر سیاست خارجی آمریکا برای حمایت از صهیونیسم، اسرائیل و سیاست‌های این رژیم تأثیر می‌گذارد. فهرست بلندبالایی از اسامی و اشخاص بانفوذ در ساختار سیاسی آمریکا در سازمان آیپک حضور دارند که برای بررسی و پیشبرد سیاست‌ها سالانه یک گردهمایی برگزار می‌کنند.

کمیته روابط عمومی آمریکا اسرائیل (AIPAC)

آیپک پرنفوذترین گروه لابی اسرائیل در ساختار سیاسی آمریکا است که در دهه ۱۹۵۰ شروع به فعالیت کرده و از همان آغاز تأسیس اصلی‌ترین هدف خود را مبارزه برای تصویب قوانینی در جهت حمایت از اسرائیل اعلام کرده است؛ در واقع سازمان آیپک مادر تمامی سازمان‌های یهودی آمریکا و بزرگ‌ترین آنهاست. آیپک سالانه نزدیک به دو تا سه میلیون دلار صرف لابی کردن در کنگره آمریکا می‌کند و اغلب خود نیز قوانینی برای نمایندگان کنگره آمریکا می‌نویسد که معمولاً بخش زیادی از نمایندگان هر دو حزب کنگره آنها را تصویب می‌کنند. این سازمان صهیونیستی همچنین با اشکال مختلف لابی‌گری بر سیاست خارجی آمریکا برای حمایت از صهیونیسم، اسرائیل و سیاست‌های این رژیم تأثیر می‌گذارد. فهرست بلندبالایی از اسامی و اشخاص بانفوذ در ساختار سیاسی آمریکا در سازمان آیپک حضور دارند که برای بررسی و پیشبرد سیاست‌ها سالانه یک گردهمایی برگزار می‌کنند.

کنفرانس سران سازمان‌های بزرگ یهودی در آمریکا (CoP)

این گروه متشکل از ۵۱ سازمان یهودی و متمرکز اصلی آن بر ایران است، گرچه همه اعضای CoP در کمیته اجرایی آیپک نیز حضور دارند، برخلاف آیپک که هدف اصلی خود را کنگره قرار داده لابی‌گری اصلی و نفوذ آنها در قوه مجریه آمریکاست. این گروه لابی‌گر بزرگ صهیونیستی در سال ۱۹۵۹ و در پی رقابت سازمان‌های مختلف یهودی برای تأثیرگذاری بر رئیس‌جمهور آمریکا و راهبر آنها نسبت به خاورمیانه تشکیل و متمرکز شد.

دوستان نیروهای مسلح اسرائیل (FIDF)

این سازمان آمریکایی از نیروهای مسلح اسرائیل پشتیبانی و بسا ۱۴ دفتر منطقه‌ای در آمریکا و یک دفتر در آمریکا لابی‌سالانه کمک‌های مالی فراوانی جمع‌آوری می‌کند. این گروه صهیونیستی همچنین با هدف افزایش حمایت آمریکا از سیاست‌های رژیم اسرائیل هر سال صدها نظامی اسرائیلی را به آمریکا دعوت می‌کند تا در دانشگاه‌ها، مدارس و کنفرانس‌های مختلف سخنرانی کنند.

یهودای جوان Young Judea بنا

به نوشته وب‌سایتش، این سازمان صهیونیستی در سال ۱۹۰۹ تأسیس شده و «قدیمی‌ترین جنبش جوانان صهیونیستی در آمریکا است»، بودجه سالانه این سازمان نزدیک به ۲۰۰ هزار دلار است که به‌منظور «کاشتن عشق مادام‌العمر به اسرائیل»، کمپ‌ها و اردوهای تابستانی فراوانی برای جوانان آمریکا شکل می‌دهد.

سازمان صهیونیستی آمریکا (ZOA)

قدیمی‌ترین سازمان صهیونیستی در آمریکاست که در سال ۱۸۸۷ تأسیس شده است، از حامیان اصلی صهیونیسم سیاسی است و هدف خود را گسترش ایده‌های صهیونیستی به تمام جنبه‌های زندگی مردم آمریکا و همچنین تلاش برای پی‌گیری منافع اسرائیل و افراد یهودی در نظام قضایی آمریکا معرفی کرده است. این سازمان از اصلی‌ترین گروه‌های لابی اسرائیل در آمریکا نیز به‌شمار می‌رود.

بنیاد دفاع از دموکراسی‌ها FDD

بنیاد دفاع از دموکراسی سازمان بین‌المللی است که ادعا می‌کند هدفش «مبارزه با تروریسم، بهبود آزادی، رهایی ملت‌ها از دشمنان‌شان» و مؤسس اصلی این بنیاد سازمان جاسوسی آمریکا (اسیا) است. به گفته بسیاری از ناظران و تحلیلگران گرچه ظاهراً این بنیاد مأموریتی بی‌طرفانه دارد، مهم‌ترین دغدغه آن تأمین امنیت اسرائیل است و از مهم‌ترین پروژه‌های آن می‌توان به «پروژه ایران» اشاره کرد.

